

Majandusareng

Lühiülevaade

EKP nõukogu otsustas 30. aprilli 2026. aasta istungil jätta EKP baasintressimäärad muutmata. Ehkki laekunud andmed on olnud üldjoontes kooskõlas EKP nõukogu varasema hinnanguga inflatsiooniväljavaate kohta, on nii inflatsiooniga seotud tõusuriskid kui ka kasvuga seotud langusriskid suurenenud. EKP nõukogu eesmärk on tagada rahapoliitika kaudu inflatsiooni stabiliseerumine keskpika aja jooksul 2% tasemel.

Sõda Lähis-Idas on kaasa toonud energiahindade järsu tõusu, kiirendades inflatsiooni ja pärssides majanduslikku kindlustunnet. Keskpikas vaates sõltub sõja mõju inflatsioonile ja majandusaktiivsusele sellest, kui tugevaks ja püsivaks kujuneb energiahindade šokk ning kui ulatuslikud on selle kaudsed ja teisesed tagajärjed. Mida kauem sõda kestab ja kõrged energiahinnad püsivad, seda ulatuslikum on tõenäoline mõju inflatsioonile laiemalt ja majandusele üldiselt.

EKP nõukogu on selle ebakindlusega toimetulekuks jätkuvalt hästi valmis. Praeguse järsult kerkivate energiahindade perioodi alguses oli euroala inflatsioon 2% sihttaseme lähedal ja majandus on osutunud viimaste kvartalite jooksul vastupidavaks. Ehkki lühemaajalised inflatsiooniootused on märkimisväärselt kasvanud, püsivad pikemaajalised inflatsiooniootused stabiilsed.

EKP nõukogu jälgib olukorda tähelepanelikult. Tema otsused rahapoliitika asjakohase kursi kohta on andmepõhised ja neid tehakse igal istungil olukorrast lähtudes. Eelkõige intressimääraotsused sõltuvad nõukogu hinnangust inflatsiooniväljavaatele ja seonduvatele riskidele laekuvate majandus- ja finantsandmete kontekstis, alusinflatsiooni dünaamikale ning rahapoliitika mõju ülekandumise tõhususele. EKP nõukogu ei võta endale baasintressimäärade arenguga seoses konkreetseid kohustusi.

Majandusaktiivsus

Praeguse kriisi alguses oli majanduskasv euroalal mõnevõrra hoogustunud. Eurostati esialgse kiirhinnangu kohaselt oli SKP reaalkasv 2026. aasta esimeses kvartalis 0,1%. Euroala majanduskasvu peamine tugejõud on endiselt sisenõudlus, mida toetab vastupidav tööturg. Majanduse väljavaade on siiski väga ebakindel ja sõltub sellest, kui kaua kestab sõda Lähis-Idas ning mil määral mõjutab see energia- ja muid toormeturge ning üleilmseid tarneahelaid.

Laekuvad andmed viitavad sellele, et konflikt pärsib majandusaktiivsust. Küsitlusandmed näitavad, et kasv aeglustub ning tarbijate ja ettevõtete kindlustunne tuleviku suhtes on alates sõja algusest vähenenud. Pikemad tarneajad ja sisendihindade tõus viitavad surve tekkele tarneahelates.

Eeldatavasti pärsivad suured energiakulud edaspidigi reaalseid sissetulekuid, vähendades kodumajapidamiste ja ettevõtete soovi tarbida ja investeerida. Ehkki töötuse määr püsis 2026. aasta märtsis rekordiliselt madala taseme lähedal ja oli 6,2%, on nõudlus tööjõu järele edasi vähenenud. Samal ajal tuleb kodumajapidamistele endiselt kasuks nende hea finantspositsioon ning investeeringuid peaksid ka edaspidi toetama valitsuste suuremad kulutused kaitse- ja taristuvaldkonnas, aga ka ettevõtete ulatuslikumad investeeringud uutesse digitehnoloogiatesse. See soodne stardipositsioon loob teatava puhvri, et sõja tagajärgedega toime tulla.

EKP nõukogu rõhutas kiireloomulist vajadust tugevdada euroala majandust, säilitades samal ajal riikide rahanduse usaldusväarsuse. Energiahindade šoki tõttu võetavad eelarvepoliitilised meetmed peaksid olema ajutised, sihipärased ja asjakohaselt kavandatud. Reformid euroala kasvupotentsiaali tugevdamiseks ja fossiilkütustest sõltumist vähendava energiapöörde kiirendamiseks on praegu tähtsamad kui kunagi varem. Innovatsiooni rahastamiseks ning rohe- ja digipöörde toetamiseks ning tootlikkuse parandamiseks on oluline lõplikult välja kujundada hoiuste ja investeeringute liit. Digieuro ja tokeniseeritud kujul hulgiarveldused keskpangarahas suurendavad Euroopa strateegilist autonoomiat, konkurentsivõimet ja finantslõimumist ning edendavad innovatsiooni maksevaldkonnas. Seepärast on väga oluline võtta kiiresti vastu määrus digieuro kehtestamise kohta. Eeskirjade lihtsustamine ja ühtlustamine kogu ELi ühtsel turul aitab hoogustada Euroopa ettevõtete kasvu.

Inflatsioon

Inflatsioon oli 2026. aasta veebruaris 1,9% ja märtsis 2,6% ning hoogustus aprillis 3,0%ni. Selle kiirenemise on põhjustanud Lähis-Ida sõja mõjul järsult kerkinud energiahinnad. Energiahindade inflatsioon kiirenes märtsi 5,1%-lt aprillis 10,9%-le. Toiduainehindade inflatsioon jõudis aprillis 2,5%ni. Inflatsioonimäär, mis ei hõlma energia ja toiduainete komponenti, aeglustus märtsi 2,3%-lt aprillis 2,2%-le, kajastades teenusehindade inflatsiooni taandumist, mis aeglustus märtsi 3,2%-lt aprillis 3,0%-le. Tööstuskaupade inflatsioon kiirenes märtsi 0,5%-lt 0,8%-le.

Alusinflatsiooni näitajad on viimastel kuudel muutunud vähe. Praegu osutavad EKP palgabaromeeter ja palgaootuste uuringud jätkuvalt, et tööjõukulud 2026. aastal vähenevad. Samal ajal näitavad küsitlusandmed muude kulukomponentide ja müügihinnaootuste kasvu. Inflatsiooniootused on lühemas perspektiivis märkimisväärselt suurenenud. Enamik pikemaajaliste inflatsiooniootuste näitajaid on ligikaudu 2% tasemel, mis toetab inflatsiooni stabiliseerumist keskpikas perspektiivis sihteesmärgi lähedal.

Energiahindade tõusu mõjul ületab inflatsiooninäitaja lähiajal tunduvalt 2%. Kui kõrged energiahinnad püsivad kauem, süveneb ka kaudsete ja teiseste tagajärgede kaudu avalduv tõenäoline mõju inflatsioonile laiemalt. Seetõttu jälgib EKP nõukogu tähelepanelikult energiahinna tõusu ulatust ja püsivust ning selle mõju hinna- ja palgakujundusele, inflatsiooniootustele ja üldisele majandusdünaamikale.

Riskihinnang

Kasvuväljavaadet ohustavad langusriskid. Lähis-Idas vallandunud sõjategevus kujutab euroala majanduse jaoks jätkuvalt langusriski, mis süvendab üleilmse poliitikakeskkonna ebakindlust. Pikemaajalised häired energiavarustuses võivad kergitada energiahindu praegu eeldatust rohkemgi ja püsivamalt. Need tegurid võivad kärpida sissetulekuid ning heidutada ettevõtteid ja kodumajapidamisi investeringute ja tarbimiskulutuste tegemisel. Kasvu pärssiv mõju süveneks juhul, kui peamiste tarneteede sulgemine põhjustaks oluliste sisendite nappuse, mis sunniks euroala ettevõtteid oma tootmist kärpima. Nõudlust võib veelgi pidurdada halvenev meeleolu üleilmsel finantsturul. Lisapinged rahvusvahelises kaubanduses võivad süvendada häireid tarneahelates, vähendada eksporti ning nõrgendada tarbimist ja investeringuid. Muud geopoliitilised pinged, eelkõige Venemaa põhjendamatu sõjategevus Ukrainas, on endiselt suure ebakindluse allikas. Kasv võib aga kujuneda tempokamaks, kui majandus suudab Lähis-Ida sõjast tingitud häiretega paremini kohaneda või kui konfliktile leitakse lahendus praegu arvatust kiiremini. Ka kavandatud kaitse- ja taristukulutused, tööviljakust edendavad reformid ning uute tehnoloogiate kasutuselevõtt euroala ettevõtetes võivad kasvu oodatust rohkem hoogustada. Samuti võivad uued kaubanduslepped ja siseturu sügavam lõimumine elavdada kasvu eeldatust ulatuslikumalt.

Inflatsiooniväljavaadet ohustavad tõusuriskid. Kui energiahinnad kerkiksid praegu eeldatust ulatuslikumalt ja püsivamalt, kiireneks euroala inflatsioon veelgi. See mõju võib süveneda ja muutuda veel püsivamaks juhul, kui kõrgemad energiahinnad kanduksid muudesse hindadesse ja palkadesse üle eeldatust suuremal määral või pikemaajalised inflatsiooniootused seetõttu kasvaksid või kui häired üleilmsetes tarneahelates kujuneksid ulatuslikumaks. Praegused kaubanduspinged võivad kaasa tuua ka üleilmsete tarneahelate suurema killustatuse, pärssida kriitilise tähtsusega toorainete pakkumist ja süvendada tootmisvõimsuse piiranguid euroala majanduses. Inflatsioon võib seevastu kujuneda aeglasemaks, kui Lähis-Idas toimuva sõjategevuse majandusmõju jääb praegu arvatust lühiajalisemaks või kui selle kaudsed ja teised tagajärjed oleksid piiratumad. Suurem volatiilsus ja riskikartlikkus finantsturgudel võivad pärssida nõudlust ja seeläbi samuti inflatsiooni pidurdada.

Finants- ja monetaaringimused

Sõda Lähis-Idas on tekitanud üleilmsetel finantsturgudel märkimisväärset volatiilsust. Üldiselt on rahastamistingimused sõjaeelse ajaga võrreldes endiselt karmimad.

Turupõhise laenamise maksumus kerkis 2026. aasta veebruari 3,5%-lt märtsis 3,9%-le. Ettevõtetele antavate pangalaenude intressimäärad alanesid veebruaris 3,5%ni (sõjaeelse perioodi andmed) ja hüpoteeklaenude intressimäärad püsisid 3,4% tasemel.

Ettevõtete pangalaenude aastakasv oli veebruaris 3,0% ja märtsis 3,2% ning ettevõtete võlakirjade emissiooni kasvumäär langes veebruari 4,5%-lt märtsis 3,9%-

le. Samal ajal näitavad euroala pankade laenutegevuse 2026. aasta aprilli küsitluse tulemused, et ettevõtete laenude tingimused esimeses kvartalis karmistusid. Selle peamine põhjus oli pankade süvenev mure nende kliente ohustavate majandusriskide pärast. Ettevõtete laenunõudlus, eelkõige põhivarainvesteeringute finantseerimiseks, kahanes aasta esimeses kvartalis mõnevõrra.

Hüpoteeklaenude kasv oli rahastamistingimuste vähese karmistumise ja muutumatu nõudluse tingimustes veebruaris 3,1% ja märtsis 3,0%.

Rahapoliitilised otsused

Hoiustamise püsivõimaluse intressimäärana säilitati 2,00%, põhiliste refinantseerimisoperatsioonide intressimäärana 2,15% ja laenamise püsivõimaluse intressimäärana 2,40%.

Varaostukava ja pandeemia majandusmõju ohjeldamise erakorralise varaostukava portfelli maht väheneb mõõdukas ja prognoositavas tempos, kuna eurosüsteem ei reinvesteeri enam aegumistähtajani jõudnud väärt-paberitelt laekuvaid põhiosa tagasimakseid.

Kokkuvõte

EKP nõukogu otsustas 30. aprilli 2026. aasta istungil jätta EKP baasintressimäärad muutmata. EKP nõukogu eesmärk on tagada rahapoliitika kaudu inflatsiooni stabiliseerumine keskpika aja jooksul 2% tasemel. Otsused rahapoliitika asjakohase kursi kohta on andmepõhised ja neid tehakse igal istungil olukorrast lähtudes. EKP nõukogu intressimääraotsused sõltuvad tema hinnangust inflatsiooniväljavaatele ja seonduvatele riskidele laekuvate majandus- ja finantsandmete kontekstis, alusinflatsiooni dünaamikale ning rahapoliitika mõju ülekandumise tõhususele. EKP nõukogu ei võta endale baasintressimäärade arenguga seoses konkreetseid kohustusi.

Igal juhul on EKP nõukogu valmis kõiki oma rahapoliitilisi instrumente oma volituste piires kohandama, et tagada inflatsiooni stabiliseerumine jätkusuutlikult selle keskpika aja eesmärgi juures ja säilitada rahapoliitika ülekandemehhanismi sujuv toimimine.

© Euroopa Keskpank, 2026

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 69 1344 0
Koduleht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.

Mõistete selgitused on antud [EKP sõnastikus](#) (ainult inglise keeles).

Käesolevas väljaandes sisalduvad statistilised andmed on esitatud seisuga 29. aprill 2026.

ISSN 2363-3476 (elektroniline versioon)

ELi kataloogi nr QB-01-26-067-ET-N